

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Geestig, amoureuus en aandachtig

Grootes, E.K.

Publication date

2011

Document Version

Final published version

Published in

Papieren pracht uit de Amsterdamse Gouden Eeuw: geschenken van het Dr. Th.J. Steenbergen Fonds

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Grootes, E. K. (2011). Geestig, amoureuus en aandachtig. In K. van der Hoek, & S. van der Veen (Eds.), *Papieren pracht uit de Amsterdamse Gouden Eeuw: geschenken van het Dr. Th.J. Steenbergen Fonds* (pp. 22-29). Vossiuspers UvA.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

EDG 01-845

Geschenken van het Dr. Th.J. Steenbergen Fonds

Papieren pracht

uit de Amsterdamse
Gouden Eeuw

Vossiuspers UvA

Lied-Boeck

Op sturf in haer schoot
 Een supkerighe doot/
 Daer sy haer flap om loegen.

Een oudt We
 Met een iong

Het is maar een klein boekje, het *Geestigh Liedt-Boecxken* van Bredero: het past gemakkelijk in de hand en je stopt het zó weg in je broekzak. Daar was het ook voor bedoeld. Dit was geen boek om na lezing in de boekenkast gezet te worden, maar om te gebruiken, bij elke gelegenheid waar gezongen werd. En dat waren er vele in de zeventiende eeuw. Overal klonken liedjes. Er werd thuis gezongen en op reis, in herbergen en in kerken, op schepen en in werkplaatsen, op de markt en in de schouwburg. En in het bijzonder op allerlei soorten vrolijke partijen, zoals bruiloften en andere gelegenheden om iets te vieren.

————— E.K. Grootes

Geestig, amoureuus
 en aandachtig

Geestigh liedt-boecxken, door G.A. Bredero, Amsterdammer. t' Amsteldam,
 Voor Cornelis Lodowijcksz. vander Plasse, Boeck-verkooper, woonende op den hoek
 vande Beurs, in d' Italiaensche Bybel, 1621. – 8°.
 Plaatsnummer: OK 99-71.
 Geschonken door het Dr. Th.J. Steenbergen Fonds in 1996.

Een staaltje voor drie stuivers

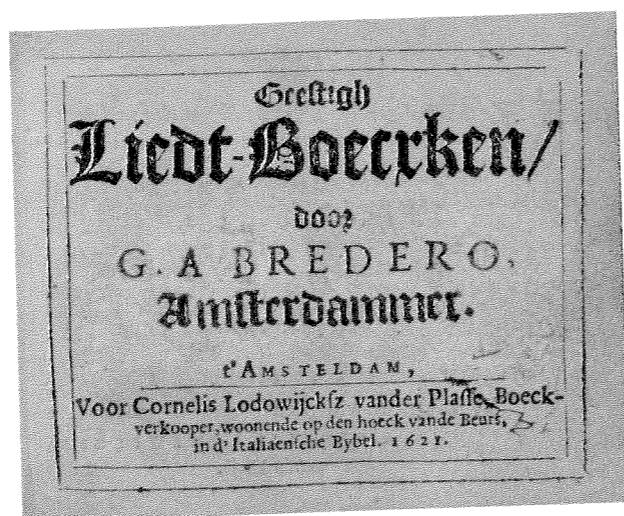
Gerbrand Bredero is in de voorrede bij zijn *Geestigh Liedt-Boecxken* duidelijk over zijn bedoelingen. Hij richt zich tot lustige en vrolijk gestemde jongelui, zowel meisjes als jongens, die plezier en vermaak scheppen in aangenaam tijdverdrif. Aan hen draagt hij zijn liedjes op. Hij noemt die zijn 'blijgeestige kindertjes'. De jongeren kunnen die 'leren' en ze gebruiken bij 'vrolijke Maaltijden, Gezelschappen en Bruiloftsfeesten'. Daarnaast kunnen ze met hun humor ('hun boertige vermakelijkheid') ook nog dienen om hen persoonlijk 'van zwaarmoedige gedachten te ontledigen'. Humor als medicijn tegen de gevreesde melancholie, waarvoor in de toenmalige opvattingen zowel ongelukkige minnaars als dichters en geleerden vatbaar waren.

24

Er zijn tussen 1600 en 1800 honderden liedboekjes op de markt gekomen, sommige met tientallen herdrukken. Alleen al uit de zeventiende eeuw zijn in het digitale bestand dat door het Meertens Instituut is aangelegd, zo'n 27.000 liedjes verzameld. Die liedboekjes geven slechts bij uitzondering muzieknoten bij de teksten. Men volstaat meestal met de mededeling 'op de wijs van ...', met aanhaling van de beginregel van een ander lied. Boven de 55 liederen in het *Geestigh Liedt-Boecxken* staan meer dan veertig verschillende wijsaanduidingen. Achter verschillende verwijzingen kan soms één en dezelfde melodie schuil gaan en een paar liedjes van Bredero zelf waren al zo bekend dat ze elders in de bundel de wijsaanduiding leveren. Maar de grote variatie laat zonder meer zien dat de gebruikers van het boekje veel melodieuze uit het hoofd gekend moeten hebben.

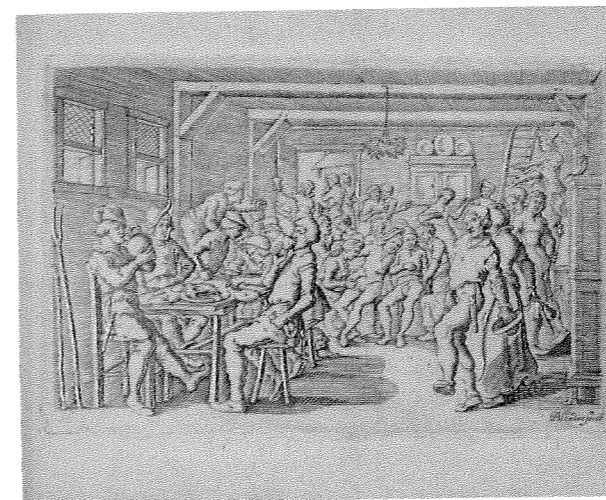
Gerbrand Adriaensz Bredero, gegraveerd portret in zijn *Geestigh Liedt-Boecxken*.

In het niet-religieuze liedrepertoire uit de zeventiende eeuw neemt de liefde als thema een overheersende plaats in. Veel van de 'amoureuze' liedboeken richten zich dan ook – begrijpelijkerwijs – expliciet op 'de jeugd'. We moeten dan vooral denken aan de categorie van jongvolwassenen, jongelui uit de burgerij die in een levensfase van betrekkelijke vrijheid, vóór de huwelijks staat dwingt tot een serieuzer levensstijl, ruimte hebben voor vermaak. Die fase kon zich vrij lang uitstrekken aangezien de gemiddelde huwelijksleeftijd rond de 25 jaar lag. Daarbij speelt de mogelijkheid tot ongedwongen contact met de andere sekse vanzelfsprekend een niet onbelangrijke rol. We kunnen ons niet alleen uit de literatuur een beeld vormen van zulke aangename bijeenkomsten in gemengd gezelschap. Het schildergenre van de 'vrolijke gezelschappen', waar we fraai geklede jongelui zingend en musicerend bijeen zien, verwerft in dezelfde periode, omstreeks 1620, grote populariteit. Te denken valt aan werken van Esaias van de Velde, Willem Buytewech en vooral van Dirck Hals. Hoe geïdealiseerd die ook kunnen zijn, men kan zich de rol van de amoureuze liedboekjes in dergelijke milieus uitstekend voorstellen. Immers, wat is er aantrekkelijker dan in zo'n gezelschap liedjes over de liefde te zingen, met alle mogelijkheden tot identificatie en het uitzenden van versluisde boodschappen aan wie ernaar wilde luisteren.

Een ware hausse in het genre liedboek met voornamelijk liefdesthematiek zien we tijdens de eerste decennia van de zeventiende eeuw, met name in Amsterdam. Dan verschijnt, naast nieuwe varianten van het oudere, eenvoudig uitgevoerde *Aemstelredams amoureuze lietboek*, een reeks van luxe uitgaven op groter formaat en voorzien van illustraties, met liederen en gedichten van diverse, vaak

Titelpagina.

nog anonieme, auteurs. Tot deze categorie luxe liedbundels zou ook Bredero's *Boertigh, Amoreus, en Aendachtigh Groot Lied-boeck* uit 1622 gaan behoren, vier jaar na de dood van de dichter uitgegeven door zijn vriend en vaste uitgever Cornelis Lodowijcksz vander Plasse. Dat was met zijn royale uitvoering, gevarieerde typografie en fraaie illustraties een duur boek. In een boekhandelscatalogus uit 1628 wordt het aangeboden voor 1 gulden en 14 stuivers. Het kostte dus ruim tienmaal zo veel als het kleine *Geestigh Liedt-Boecxken*, dat voor slechts drie stuivers over de toonbank ging. Dat boekje uit 1621 werd door Vander Plasse gepresenteerd als een 'monsterken ende staaltjen' van de door hem aangekondigde grote verzameluitgave van Bredero's liederen. Het vertoont al dezelfde opbouw als dat komende *Groot Lied-boeck*: een afdeling met grappige liedjes, een tweede met liefdespoëzie en ten slotte een aantal 'aendachtige liedekens' met religieuze thematiek.

Editeurs, uitgevers en onderkruipers

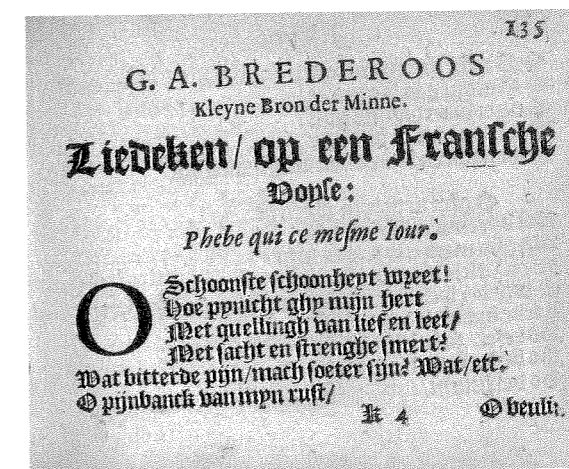
Goedkope gebruiksboekjes als het *Geestigh Liedt-Boecxken* hebben slechte overlevingskansen, hoe ruim de oplaag ook mag zijn geweest. Dat blijkt ook hier het geval. Een chique uitgave als Bredero's *Groot Lied-boeck* van 1622 werd door de eeuwen heen zorgvuldiger bewaard, maar van populaire liedboekjes is soms maar een enkel exemplaar overgebleven. Dat geldt ook voor het *Haerlemsch oudt liedtboek*, hoewel het vaak genoeg herdrukt is: een uitgaafje uit 1746 presenteert zich als de 31ste druk. Het oudst bekende exemplaar van de Delfschen *Helicon* ofte *Grooten Hollandschen Nachtegael* is

Feestend gezelschap, gravure van Michel le Blon in Bredero's *Geestigh Liedt-Boecxken*.

zelfs pas een 44ste druk uit 1720. Of zouden deze getallen een staaltje zijn van uitgeversbluf? Hoe dan ook is er veel verloren gegaan.

Met de voorgaande uitgaven van ons nog net niet geheel verloren gegane *Geestigh Liedt-Boecxken* uit 1621 is het nog slechter afgelopen. Vander Plasse meldt dat zijn uitgave al de vierde druk is. Van de voorafgaande drie is nu geen enkel exemplaar meer bekend. Van de eerste uitgave kennen we het jaar van verschijnen alleen uit een vermelding in de veilingcatalogus van boeken van Petrus Scriverius: 'Brederoos liedtboekken tot Leid. by Gov. Basson 1616.' Van de geleerde Leidse humanist en filoloog Scriverius weten we dat hij Bredero's komische talent bewonderde. Het is aannemelijk dat hij Bredero's liedjes heeft verzameld en het initiatief tot de uitgave heeft genomen. Dat verklaart ook dat aan een Leidse uitgever, Govert Basson, de uitgave van deze toch zo echt Amsterdamse dichter werd toevertrouwd. Bredero vertelt in de eerder aangehaalde voorrede dat het boekje zo snel uitverkocht is geraakt dat hij zelf niet eens een exemplaar ervan in handen heeft gekregen, zodat hij het ook niet kon gebruiken om er een herdruk op te baseren. Daar hebben anderen, buiten de dichter om, voor gezorgd, tot zijn grote woede. Niet omdat hij zo een honorarium misliep – want dat kreeg een auteur niet in die tijd. Maar wel omdat ze 'oneerlijke en ontuchtige liedekens' aan deze roefdruk hadden toegevoegd, die nu op zijn naam bekend werden, al had hij er part noch deel aan. Hij belooft deze onderkruipers dat de dank die hij voor deze eer schuldig is op een manier zal laten blijken die hun zal heugen. 'Want waarlijk alle mensen met een zuiver hart en een edel gemoed zullen zich voortaan wel wachten iets vermakelijks te laten uitgaan, nu de ongeoorloofdheden zo groot zijn dat men onder de dekmantel van iemand anders zijn vuiligheid uitstrooien mag.'

25

'Liedeken, op een Fransche voyse: Phebe qui se mesme Iour.'

Dit is een intrigerende uitspraak, omdat Bredero zelf in sommige van zijn liedjes onbevungen kon zinspelen op seksuele genoegens. Het liedboekje bevat bijvoorbeeld zijn *Koortsigh Liedtje*, waarin Dirckje en zijn lieve Lysbette aan het vrijen raken. De slotstrofe windt er geen doekjes om:

De woorden kleefden aan de tong,
zij bleven liggen zwoegen,
met liefelijk vernoegen,
hun harten hijgden en de long,
en dat in zulker voegen,
dat al de aders sloegen.
Die tuigden ter nood
hun jammeren groot,
en kwellingen snood.
Hij stierf in haar schoot
een suikerige dood,
waar zij zich slap om loegen.

Bredero's jeugdige publiek zal er geen moeite mee hebben gehad. Hoeveel verder zal de 'vuiligheid' in de pirateneditie zijn gegaan?

Op een later moment moet Bredero toch zelf een derde uitgave van zijn liedjes hebben samengesteld. Dit blijkt uit het opschrift van de voorrede die Vander Plasse in 1621 daaruit heeft overgenomen. Dit luidt: *Voor-Reden Van G.A. Brederoos Gheestigh Lied-Boecxken, by hem selven uyt-ghegheven*. Mogelijk zal dit laatste gebeurd zijn in 1618, Bredero's sterfjaar. Ook van deze editie is geen exemplaar meer voorhanden. De inhoud ervan valt echter, met enige slagen om de arm, te reconstrueren uit het postume bundeltje van 1621. Als dat laatste óók niet bewaard was gebleven, zou het voor ons nog veel duisterder zijn gebleven in welke vorm de verspreiding van Bredero's liedjes tijdens zijn leven op gang is gekomen en welke van zijn liedjes in eerste instantie door hem waren uitverkoren om in druk te verschijnen. Het *Geestigh Liedt-Boecxken* brengt ons dus dicht bij Gerbrand Bredero zelf en bij het door hem beoogde publiek. Het luxe en dure *Groot Lied-boeck*, dat meer mikte op een publiek van welgestelde literatuurlijfhebbers, geeft daar geen juiste indruk van. De functie daarvan moet ook anders zijn geweest dan die van de handzame liedboekjes die de jongelui naar hun feestelijke bijeenkomsten meenamen. Het was bovendien niet meer door de auteur zelf, maar door uitgever Vander Plasse uit Bredero's nagelaten handschriften samengesteld.

Vander Plasse heeft kennelijk alles wat hij daar maar tegenkwam aan de drukpers toevertrouwd. Daartoe behoorden ook teksten die de dichter zelf waarschijnlijk achter zou hebben gehouden, zoals jeugdwerk in rederijkerstrant, en zeker een gedicht van Hooft dat hij ooit had

overgeschreven en dat Vander Plasse klakkeloos in de bundel heeft opgenomen. Zo zijn er veel meer slordigheden. De indeling in de drie categorieën 'boertig, amoureux en aandachtig' doet nogal willekeurig aan. Dat geldt zeker voor de eerste afdeling, waarin naast vier bruiloftsdichten ook tientallen serieuze liefdesliedjes voorkomen. Het is zelfs zeer de vraag of Bredero die indeling in drieën wel gewild heeft. Om enig licht te werpen op deze en andere kwesties is het *Geestigh Liedt-Boecxken* uit 1621 van groot belang.

Dat de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag dit boekje bezat, was al in de negentiende eeuw binnen het Bredero-onderzoek bekend. De eerste nauwkeurige beschrijving ervan is te vinden in de Bredero-bibliografie van J.H.W. Unger uit 1884. Het was het enige exemplaar dat hem bekend was. Toen Garnt Stuiveling er in 1980 een facsimile-uitgave van publiceerde, op het oorspronkelijke formaat van 9,5x7,2 cm, werd het exemplaar van de Koninklijke Bibliotheek nog steeds als een unicum beschouwd. Het was dan ook zeer verrassend dat in 1996 bij het veilinghuis Burgersdijk & Niermans in Leiden een tweede exemplaar opdook. Het was afkomstig uit de boekerij van prof. dr. G.I. Lief tinck, groot kenner van middeleeuwse handschriften. Dankzij het Steenbergens Fonds kwam het terecht op de meest passende plaats voor dit boekje: de afdeling Bijzondere Collecties van de Amsterdamse Universiteitsbibliotheek. Een Amsterdamse druk, van een auteur die op de titelpagina ervan met nadruk als Amsterdammer wordt geafficheerd, was eindelijk weer thuisgekomen, tot op een paar honderd meter van de winkel van de uitgever en het woonhuis van de dichter. Een prachtige aanwinst!

Overigens moet worden opgemerkt dat het nu Amsterdamse exemplaar niet voor de volle honderd procent identiek is aan het Haagse, al betreft dit slechts de paginering. Toen ik het vergeleek met de facsimile-uitgave van dat laatste, bleken de bladen met katernsignatuur M4 – M5, die de bladzijnummers 167 t/m 170 zouden moeten hebben, in het KB-exemplaar de pagina's 167, 168, 179, 170 te zijn en in het UB-exemplaar 167, 169, 170, 170. Er heeft een niet erg geslaagde 'correctie op de pers' plaatsgevonden. Ik denk dat de meest opvallende fout, het nummer 179, bij het afdrukken ontdekt is. Die is niet gecorrigeerd naar het juiste 169, maar naar 170. Toen klopte het cijfer 168, dat in dezelfde drukvorm ernaast stond, niet meer en dat is zonder verder na te denken veranderd in 169. De bladzijden 167 en 170 zaten in de andere drukvorm, waardoor de verkeerd geworden aansluiting ermee niet zal zijn opgemerkt. Papier was duur in die tijd; vellen met foutjes werden niet weggegooid.

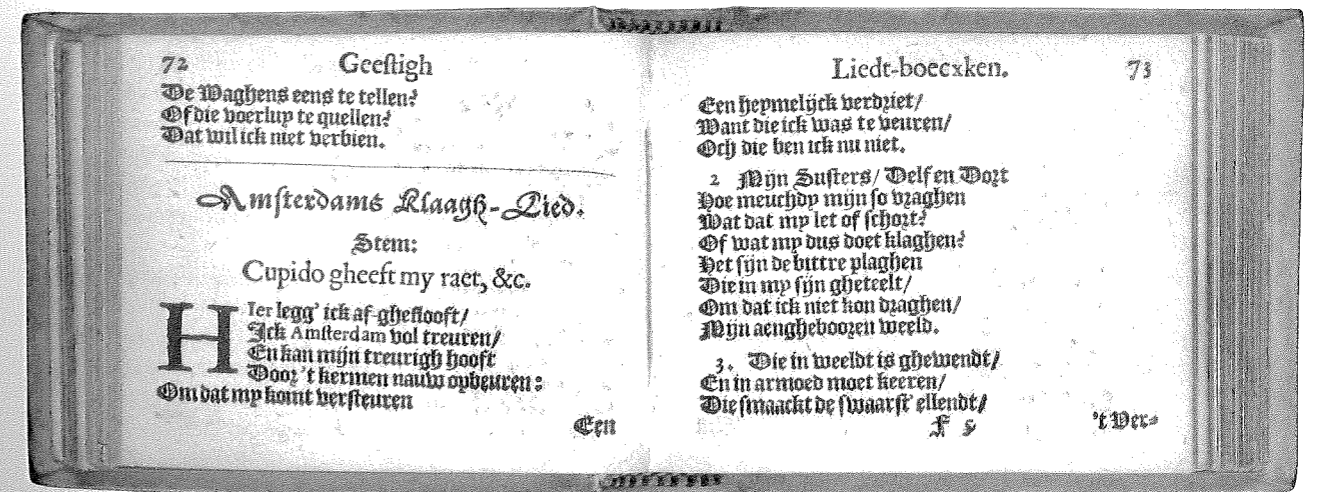
Malligheidjes van een blijde geest

Ik stip nog een paar interessante punten aan met betrekking tot de inhoud van het liedboekje. Alleen de voorrede al! Gelukkig had Vander Plasse die in zijn nieuwe uitgave van het *Geestigh Liedt-Boecxken* behouden. Die tekst biedt een prachtig voorbeeld van het levendige proza, met een heel eigen toon, dat de dichter Bredero kon schrijven. Maar hij is vooral inhoudelijk heel interessant, omdat Bredero erin een verantwoording geeft van wat hij als dichter heeft nagestreefd. Dat belangrijke betoog kennen we natuurlijk ook uit het *Groot Lied-boeck*, waarin het herdrukt is, maar beschouwd in de context van het *Geestigh Liedt-Boecxken* verandert er toch iets. De interpretatie ervan in dat kader, die door Garnt Stuiveling indertijd zeer grondig is uitgewerkt, werpt een nieuw licht op de aard van het voorafgaande liedboekje.

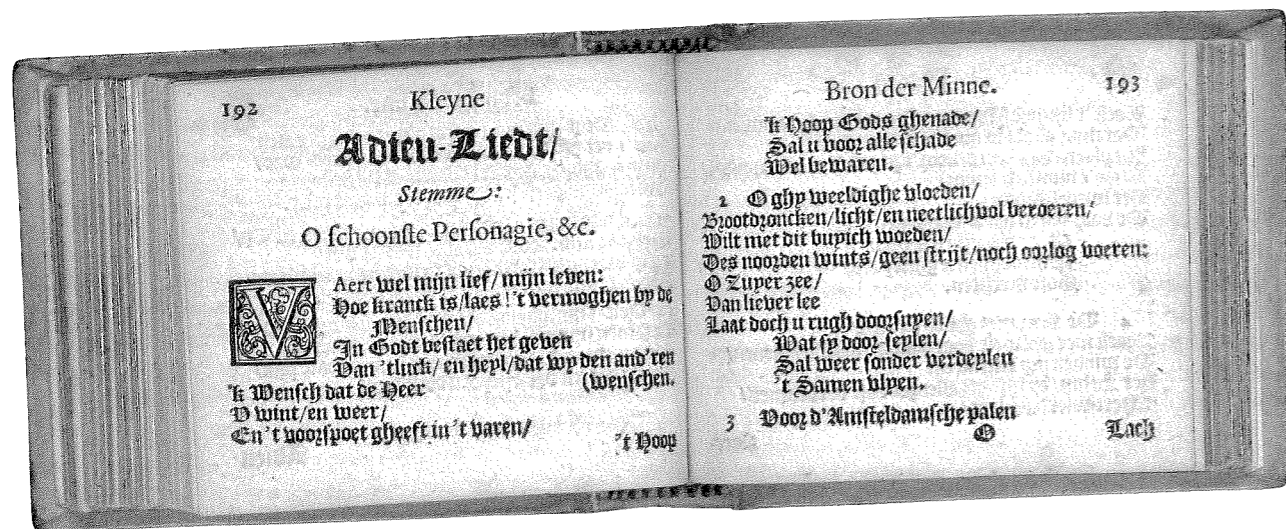
Een lezer van zowel het boekje uit 1621 als het *Groot Lied-boeck* zal geneigd zijn Bredero's uiteenzetting te betrekken op de aard van de daarin verzamelde poëzie, waarbij de drieledige opbouw in een 'boertig, amoureux en aandachtig' onderdeel, die aansluit bij oudere rederijkersconventies, iets vanzelfsprekends lijkt te hebben. Men kan nu eenmaal in Bredero's poëzie gemakkelijk komische, erotische en vrome of stichtelijke thema's onderscheiden, al lopen die categorieën wel eens in elkaar over. Maar het is zeer de vraag of die opbouw in het eerdere door de dichter zelf uitgegeven bundeltje al aanwezig is geweest. De voorrede ervan wijst niet in die richting. Bredero noemt meteen aan het begin zijn liedjes 'blij-geestig', een term die noch past op de door Vander Plasse in 1621 opgenomen liefdes-

klachten, beginnend met 'O schoonste schoonheid wreed! Hoe pijnigt gij mijn hart', noch op de acht 'aendachtighe liedekens' die het boekje besluiten. Dat wordt ondersteund door de woordkeus aan het slot van de voorrede, waar Bredero zijn liedjes kwalificeert als de meer dartele dan kwalitatief hoogstaande kinderen van zijn 'blijde geest'.

De dichter vertelt ook hoeveel plezier hij beleefde aan de omgang met boeren. Zijn liedjes zullen hun 'boertige trekjes' zo levendig mogelijk naspelen en naspreken. (Dat *boertig* etymologisch niet van *boer* is afgeleid, kon hij niet weten.) Hij pleit daarbij voor het correct weergeven van de oude Amsterdamse en Waterlandse taal: 'Ik heb zo veel als ik vermocht de "boerterijen" met de zoetste boerenwoorden uitgedrukt.' Juist om niet te hard over te komen heeft hij dingen die de stedelingen zich kunnen aanrekenen, 'op zijn boers gezet'. Het zijn 'malligheidjes', die hij meer voor zijn plezier dan om kritiek te leveren heeft bedacht om bij banketten, gastmalen, feesten en andere ontspannende gelegenheden zichzelf en zijn vrienden en vriendinnen wat te vermaken met deze prikkelende 'nieuwigheidjes', die hij voordien van niemand anders veel gezien heeft. Dat laatste is een blijk van gerechtvaardigde trots die eigenlijk alleen op zijn boertige liedjes kan slaan. Teksten als het 'Boeren Geselschap' en de prachtige serie komische dialoogliedjes die er in het *Geestigh Liedt-Boecxken* op volgt, waren hoogst origineel. Bredero's amoreuze en stichtelijke liederen, hoe ze ook soms door hun kwaliteit boven de middelmaat uit springen, sloten veel meer aan bij al lang bestaande conventies.

Amsterdams Klaagh-Lied. Stem: Cupido gheeft my raet.

De conclusie kan zijn dat het in Bredero's eigen uitgave, en waarschijnlijk ook in de Leidse voorganger ervan, voornamelijk om boertige liedjes zal zijn gegaan. Het blijft onzeker of het toen al ging om alle 26 liedjes die deze afdeling in 1621 telde, en die deels niet als grappig zijn aan te merken. Maar zijn reputatie als lieddichter zal, voor zover die van de druk afhankelijk was (dus bijvoorbeeld buiten Amsterdam), door die 'boertige' kant van zijn talent gekleurd zijn geweest. Mogelijk heeft de kwalificatie 'geestig' die zijn Leidse vrienden aan deze verzameling hebben gegeven, dan toch de associatie 'komisch' meege dragen, hoewel het woord in het algemeen de ruimere betekenis 'geestrijk, vol vernuft' heeft.

De conclusie spoort met wat Bredero aan het slot van zijn voorrede meedeelt. Hij spreekt daar over zijn liedboekje als 'dit kleine voorloperje', dat de belangstellende 'eerwaarde maagden en lustige jongelingen' erop attendeert dat er binnenkort een groter liedboek zal uitkomen, geheten *Bron der Minne*, waarin hij het merendeel van al zijn jammerklachten, leed en vreugde zal publiceren. Dat slaat dus op een afzonderlijk amoureuus liedboek, met ander materiaal dan in dit door hem samengestelde *Geestigh Liedt-Boecxken*. Geen woord hier over een aanbod van liedjes over de liefde in het voorliggende bundeltje, laat staan over stichtelijke verzen. Die afzonderlijke amoureuze bundel is nooit verschenen, waarschijnlijk ten gevolge van Bredero's onverwachte overlijden in augustus 1618. Het moet Vander Plasse zijn geweest die vervolgens de verantwoordelijkheid op zich heeft genomen voor wat men in 1621 onder ogen kreeg. In een 'Tot den Leser' deelt hij daarover iets mee. Hij zegt deze vierde druk vermeerderd te hebben met 'vele boertige en zinrijke liedekens', als een

staaltje van meer dan tweehonderd andere die nog niet gepubliceerd zijn. Een uitgave van al dat moois, versierd met kopergravures, heeft hij in voorbereiding.

Het getal van tweehonderd nieuwe is zwaar overdreven, maar Vander Plasse moet in Bredero's nalatenschap weliswaar niet zo veel onbekende boertige, maar zeker een grote hoeveelheid liefdesliedjes hebben aangetroffen en bovendien een verzameling religieuze en stichtelijke poëzie. Om zijn publiek lekker te maken voor die kostbare uitgave voorziet hij zijn *Geestigh Liedt-Boecxken* van een afdeling onder de titel *Kleyne Bron der Minne*, met 21 amoureuze liedjes, en vult hij deze aan met acht liedjes die worden aangekondigd als *Aendachtighe nieuwe liedekens*. De afdeling waarmee het boekje opent, heeft een kopregel die interessant genoeg niet *Boertigh Lied-boeck* luidt, maar *Geestigh Liedt-Boecxken*, als een echo van de voorafgaande uitgaven. Met de driedeling baant Vander Plasse de weg voor het *Groot Lied-boeck* van 1622 met een overeenkomstige opbouw, waarin de tweede afdeling, met een eigen titelpagina, *De Grootte Bron der Minnen* gaat heten en de derde *Aendachtigh Liedt-Boeck*. Het overschot aan liedjes met liefdesthematiek brengt hij onder in het sterk uitgebreide *Boertigh Liedt-boeck* waarmee de uitgave opent.

Voldoet het *Geestigh Liedt-Boecxken* als smaakmaker? Over de smaak van toen valt weinig te zeggen, al kunnen we wel constateren dat het dure liedboek uit 1622 niet in deze vorm herdrukt is en vermoedelijk zelfs niet uitverkocht is geraakt. Dat in tegenstelling tot een vergelijkbare bundel als de *Friesche Lust-hof* van Jan Starter uit 1621, met herdrukken in 1623, 1624, 1626, 1628 en 1634. Ook het *Geestigh Liedt-Boecxken* zelf is niet opnieuw uitgegeven.

Een liedboek van Bredero komt pas weer op de markt in 1644, met niet meer dan 81 van de oorspronkelijke 197 liederen. Opmerkelijk is dat deze uitgave in eerste instantie gebaseerd is op die van 1621. Wat de huidige smaak aangaat, beperk ik me tot een verwijzing naar mijn eigen aandeel daarin. In 1985 heb ik een bloemlezing uit de liederen van Bredero samengesteld. Van de veertig nummers door mij uit het totale aantal van 197 geselecteerd behoren er 21 ook tot de 55 uit het *Geestigh Liedt-Boecxken*; ik koos vijftien van de negentien als boertig aan te merken liedjes die 1621 al had. Vander Plasse lijkt, steunend op zijn voorgangers, een goed oog (of liever een goed oor) gehad te hebben voor evergreens. Er is hier geen ruimte om uitvoerig te gaan citeren. Maar kijk alleen maar eens in het register van het *Geestigh Liedt-Boecxken* en proef (hier licht gemoderniseerde) beginregels als

Zo gauw als Gijsje had vernomen / dat 't kermis was in stee
De Gierige Gerrit, die lebbighe dief / die vrijt nu zijns gelijk
Dieuwer is verliefd (bij get!) / Op zulken reinen vrijer
Ach proper dier waar wil je heen / zo in de nare nacht?
Wat baat mij de drank waar elk vreugd uit zuigt?
Mooi Aaltje, is 't zo snel vergeten / mijn lang vervolg van dag en nacht?

Het laat nog eens Bredero's meesterschap zien, in dit geval bij het kiezen van pakkende regels om een liedje aan te heffen. Zodra iemand die op een bekende melodie liet horen, zullen de zanglustige jongelui in 1621 graag zijn ingevallen.